

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ECdo/8/2017
Identifikačné číslo spisu: 3609200157
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3609200157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Majetkový Holding, a.s., so sídlom v Bratislave, Staromestská 3, IČO: 35 823 364, zastúpenej Mgr. Martinom Babčanikom, advokátom so sídlom v Miloslavove, Alžbetin Dvor 1348, proti povinnému I. bývajúcemu v G., o vymoženie 16 781,52 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 5 Er 18/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 18. januára 2017, sp. zn. 17 CoE 307/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Povinný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Partizánske (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 9. mája 2016, č. k. 5 Er 18/2009-68 exekúciu zastavil s ohľadom na existenciu vyvrátiteľnej právnej domnienky existencie dôvodov na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „EP“), ako aj podľa § 243f ods. 4 EP, pretože oprávnená v rámci doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie nepreukázala, že dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ EP nie je daný.

2. O odvolaní oprávnenej rozhodol Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 18. januára 2017, sp. zn. 17 CoE 307/2016 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí skonštatoval, že na podklade označených a predložených skutočností a dôkazov vznikla exekučnému súdu povinnosť preskúmať, či je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m/ EP. Opak zistených a preukázaných skutočností ohľadom zastavenia exekúcie sa zo žiadneho dôkazu nepreukázal. Na záver teda odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie správne exekúciu zastavil, a to podľa § 57 ods. 1 písm. m/ EP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie dňa 21. apríla 2017. Uviedla, že

uznesenie odvolacieho súdu je nesprávne v zmysle § 420 písm. f/ CSP, pretože v ňom absentuje riadne odôvodnenie. Žiadala, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Povinný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či je dovolanie oprávnenej prípustné, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

7. Vzhľadom na skutočnosť, že novelou Exekučného poriadku vykonanou zákonom č. 2/2017 Z.z. nadobudlo dňa 1. apríla 2017 účinnosť ustanovenie § 202 ods. 4 EP, podľa ktorého dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné, dovolací súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, či má posudzovať prípustnosť dovolania podľa novelizovanej právnej úpravy alebo podľa právneho stavu platného do 31. marca 2017. Zákon č. 2/2017 Z.z. síce k úpravám účinným od 1. apríla 2017 v prechodnom ustanovení § 243h ods. 1 veta prvá stanovil, že ak v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, no vo vzťahu k opravným konaniam, teda ani k dovolaciemu konaniu, neurčil žiadne pravidlo.

8. V preskúmvanej veci bolo dovolacie konanie začaté podaním dovolania dňa 21. apríla 2017, teda za účinnosti novej právnej úpravy. Ak by sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa nej, bolo by bez ďalšieho neprípustné. Vzhľadom na povinnosť ústavne konformného výkladu pri riešení tejto otázky, a teda vzhľadom na rešpektovanie ústavných princípov dôvery v platné právo a legitímneho očakávania ako aj dôvery v správnosť aktov orgánov verejnej moci, vrátane v nich obsiahnutého poučenia o možnosti opravných prostriedkov, považoval dovolací súd za správne, aby sa prípustnosť dovolania posudzovala podľa právnej úpravy platnej v čase vydania dovolaním napadnutého rozhodnutia.

9. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané dňa 18. januára 2017, posudzoval dovolací súd prípustnosť dovolania podľa právnej úpravy platnej v tomto čase, teda podľa ustanovení EP v znení do 31. marca 2017 a podľa príslušných ustanovení CSP.

10. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

11. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 158/2017, 8 Cdo 99/2017).

12. Oprávnená v dovolaní uviedla, že prípustnosť jej dovolania vyplýva z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

16. Oprávnená v danom prípade namieta nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, resp. jeho nepresvedčivosť. Tu dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci. S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (porovnaj I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

17. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ (teda nie zmätočnosť) zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

18. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“). O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

19. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd stručne uviedol čoho a z akých dôvodov sa oprávnená domáhala výkonu exekúcie, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu, s ktorým sa stotožnil ohľadne zastavenia exekučného konania. Zároveň odvolací súd doplnil aj svoje právne úvahy k argumentácii oprávnenej ohľadne možného odopretia vymáhateľnosti určitému exekučnému titulu.

20. Obsah spisu preto nedáva podklad pre taký záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu oprávnenej. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

21. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie oprávnenej nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.